



Konkurences padome

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010, tālr. 67282865, fakss 67242141, e-pasts pasts@kp.gov.lv, www.kp.gov.lv

Rīgā

08.12.2020. Nr. 1.7-2/1341

Uz 02.10.2020.

Liepājas pilsētas pašvaldībai

**Liepājas pilsētas pašvaldības
pilnvarotajam pārstāvim
zvērinātam advokātam Ainaram Kreicim**

*Par SIA „Liepājas Olimpiskais centrs”
un SIA „OC Liepāja”*

Konkurences padome (turpmāk - KP) ir saņēmusi Liepājas pilsētas pašvaldības pilnvarotā pārstāvja zvērināta advokāta A. Kreica vēstuli, kurā lūgts KP sniegt viedokli par sagatavotajiem līdzdalību kapitālsabiedrībās izvērtējumiem un šo izvērtējumu atbilstību Valsts pārvaldes iekārtas likuma (turpmāk – VPIL) 88.panta prasībām.

Priekšnoteikumi publiskas personas līdzdalībai kapitālsabiedrībā ir noteikti VPIL 88.panta pirmajā daļā, proti, tiek novērsta tirgus nepilnība, radītas preces vai pakalpojumi, vai pārvaldīti īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

Savukārt, lai pamatotu, ka citādā veidā nav iespējams efektīvi sasniegt minētā panta pirmajā daļā noteiktos mērķus, publiskajai personai ir nepieciešams veikt paredzētās rīcības izvērtējumu, ietverot arī ekonomisko izvērtējumu un konsultēties ar kompetentajām institūcijām konkurences aizsardzības jomā un komersantus pārstāvošām biedrībām vai nodibinājumiem.

Ievērojot minēto, KP, tiktāl, cik tas ir iespējams, sniegs viedokli (atzinumu) par saņemto izvērtējumu atbilstību VPIL 88.panta nosacījumiem.

Attiecībā uz veikto juridisko un ekonomisko izvērtējumu par līdzdalības saglabāšanu SIA „Liepājas Olimpiskais centrs”, KP norāda turpmāko.

KP pirmkārt pievērsīsies jautājumam par kapitālsabiedrības sniegtajiem pamatpakalpojumiem.

Saskaņā ar izvērtējumā norādīto informāciju, kapitālsabiedrības pamatpakalpojumi sastāv no:

- 1) tai piederošu sporta infrastruktūras objektu apsaimniekošanu un uzturēšanu;
 - 2) sporta objektos esošo telpu iznomāšanu (ilgtermiņa un īstermiņa nomu).
- Minētie pamatpakalpojumi ir saistīti ar kapitālsabiedrības īpašumā esošajiem sporta

infrastruktūras objektiem: LOC Olimpiskais centrs, LOC Baseins un SPA, LOC Ledus halle, LOC Manēža un LOC Tenisa halle. Saskaņā ar izvērtējumā norādīto informāciju, visiem no šiem infrastruktūras objektiem (izņemot LOC Tenisa halle) ir piešķirts nacionālās sporta bāzes statuss. Tāpat izvērtējumā norādīts, ka minētie pamatpakalpojumi ir atzīstami ir ne tikai par stratēģiski svarīgiem, bet arī ir konstatējama tirgus nepilnība, kas saistīta ar to, ka Liepājas pilsētas teritorijā privātajiem komersantiem nav telpu, kuras varētu izmantot plaši apmeklētu sporta un kultūras pasākumu organizēšanā.

Nemot vērā pašvaldības izvērtējumā norādīto informāciju, KP ieskatā pašvaldība ir pamatojusi kapitālsabiedrības pamatpakalpojumu atbilstību VPIL 88.panta pirmās daļas 3.punktam tiktāl, cik minētie pakalpojumi ir saistīti ar šiem infrastruktūras objektiem piešķirto nacionālās sporta bāzes statusu un nepieciešamību nodrošināt šī statusa piešķiršanas mērķi.¹

Vienlaikus KP ieskatā pašvaldībai būtu nepieciešams veikt papildu izvērtējumu attiecībā uz LOC Tenisa halle (objekts, kuram saskaņā ar izvērtējumā norādīto informāciju nav piešķirts nacionālās sporta bāzes statuss) un šī infrastruktūras objekta stratēģisko nozīmi, t.sk. sniegto pakalpojumu atbilstību VPIL 88.panta pirmajā daļā noteiktajiem priekšnoteikumiem.

Tālāk KP pievērsīsies SIA „Liepājas Olimpiskais centrs” sniegtajiem papildu pakalpojumiem.

Kā to KP ir atzinusi jau vairākkārt, VPIL 88.panta otrajā daļā noteiktais pienākums veikt paredzētās rīcības juridisko un ekonomisko izvērtējumu ir attiecināms gan uz kapitālsabiedrības sniegtajiem pamatpakalpojumiem, gan papildu pakalpojumiem, tādējādi ne tikai pilnvērtīgāk sasniedzot VPIL 88.panta mērķi – novērst nepamatotu publiskas personas līdzdalību kapitālsabiedrībā, bet arī novēršot publiskas personas kapitālsabiedrības darbības iespējamu negatīvu ietekmi uz privāto tirgus dalībnieku konkurētspēju un pastāvēšanu konkrētajā tirgū. Apstākļi, ka kāds no kapitālsabiedrības komercdarbības veidiem varētu atbilst kādam no VPIL 88.panta pirmās daļas nosacījumiem neveido automātisku prezumpciju, ka arī pārējie darbības veidi būs atbilstoši.

Iepazīstoties ar veiktā juridiskā un ekonomiskā izvērtējuma, t.sk. Liepājas pilsētas pašvaldības līdzdalības izvērtējuma ziņojuma, saturu, KP konstatē, ka izvērtējuma veicēji ir veikuši izvērtējumu tikai par kapitālsabiedrības pamatdarbību.

Attiecībā uz kapitālsabiedrības sniegtajiem papildu pakalpojumiem izvērtējuma veicēji ir ne tikai atstājuši šos darbības veidus bez sevišķas ievēribas, neveicot VPIL 88.panta otrajā daļā noteikto juridisko un ekonomisko izvērtējumu par katru no tiem, bet arī nav veikuši pilnvērtīgu konkrēto papildu darbības veidu uzskaiti, proti, izvērtējumā kā papildu pakalpojumi ir norādīti:

- 1) izmitināšanas pakalpojumi sporta infrastruktūras objektā LOC Manēža;
- 2) baseina un spa pakalpojumi.²

Vienlaikus, aplūkojot SIA „Liepājas Olimpiskais centrs” publiskoto maksas pakalpojumu cenrādi, redzams, ka kapitālsabiedrība sniedz arī trenāžieru zāles pakalpojumus individuālajiem treniņiem (tikai profesionālajiem sportistiem).³ Līdzīgi pakalpojumi tiek sniegti arī LOC Tenisa halle, proti, saskaņā ar publiski pieejamo informāciju, šajā objektā ir

¹ Saskaņā ar likumprojekta „Par nacionālās sporta bāzes statusu” anotācijā norādīto, šī statusa mērķis ir saglabāt Latvijas Republikas galvenās sporta bāzes un nodrošinātu tajās iespēju rīkot starptautiskas sporta sacensības, kā arī lai radītu apstākļus Latvijas sportistu sagatavošanai pasaules un Eiropas čempionātiem un citām starptautiskām sacensībām.

Pieejama: <http://titania.saeima.lv/LIVS/SaeimaLIVS.nsf/0/1AF33C7E6061F314C22573B8003BEDEC?OpenDocument>

² Pašnovērtējuma rīka 3.lappuse.

³ SIA „Liepājas Olimpiskais centrs” maksas pakalpojumu cenrādis. Pieejams: <https://loc.lv/content/uploads/files/OC%20cenradis.pdf>

iespējams apmeklēt fitnesa zāli.⁴ Savukārt no Liepājas pilsētas pašvaldības līdzdalības izvērtējuma ziņojuma satura redzams, ka kapitālsabiedrība sniedz arī kinofilmu demonstrēšanas pakalpojumus, foto pakalpojumus, automobiļu un citu vieglo transportlīdzekļu iznomāšanu un ekspluatācijas līzingu u.c. pakalpojumus.⁵ Tāpat papildu pakalpojumi tiek sniegti arī LOC Baseins un SPA, proti, šajā objekta telpas ir iespējams izmantot privātām svinībām.⁶

Uz minēto problēmu ir norādījusi arī Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera (turpmāk – LTRK) 30.11.2020. vēstulē Nr.2020/1307, proti, LTRK ieskatā kapitālsabiedrības darbība ir plašāka nekā tikai nekustamā īpašuma apsaimniekošana un iznomāšana. Kaut arī konkrētais kapitālsabiedrības saimnieciskās darbības veids ir atzīstams par stratēģiski svarīgu, minētais nenozīmē, ka arī citus pakalpojumus, kurus ir iespējams sniegt konkrētajā infrastruktūrā, būtu jāveic kapitālsabiedrībai. Tāpat LTRK ir vērsusi uzmanību uz LOC Hostelis (sniedz izmitināšanas pakalpojumus). LTRK ieskatā LOC Hostelis sniegto pakalpojumu tirgū nav ne tikai konstatējama tirgus nepilnība, bet konkrētie pakalpojumi arī nav atzīstami par stratēģiski svarīgiem. Minētie secinājumi LTRK ieskatā ir attiecināmi arī uz kapitālsabiedrības sniegtajiem baseina, spa un fitnesa zāles pakalpojumiem. Ievērojot minēto, pašvaldībai ir nepieciešams pārskatīt kapitālsabiedrības darbības modeli, nošķirot no stratēģiski svarīgajiem pakalpojumiem (īpašuma apsaimniekošana un iznomāšana) tos pakalpojumus, kuros nepastāv tirgus nepilnība un jāmazina tajos iesaiste.

Pašvaldības pilnvarotais pārstāvis A. Kreics, pēc LTRK viedokļa saņemšanas, daļēji novērsa KP un LTRK konstatētos trūkumus un 02.12.2020. vēstulē sniedza skaidrojumu par kapitālsabiedrības sniegtajiem baseina un spa pakalpojumiem. Līdz ar to KP sniegs viedokli arī par konkrētajiem LOC Baseins un SPA sniegtajiem pakalpojumiem.

Kaut arī KP rīcībā nav informācijas par konkrētajā administratīvajā teritorijā esošo pieprasījumu pēc baseina pakalpojumiem un šī pieprasījuma korelāciju ar tirgū esošo piedāvājumu, ņemot vērā pašvaldības pilnvarotā pārstāvja sniegto informāciju par Liepājā esošo peldbaseinu skaitu⁷, to, ka tuvākais LOC Baseins un SPA pielīdzināmais komplekss atrodas aptuveni 120 km attālumā no Liepājas, kā arī nepieciešamību nodrošināt konkrēto pakalpojumu pieejamību sporta skolu un piecu vispārizglītojošo skolu audzēkņiem, KP ieskatā pirmšķietami pastāv pamats secināt, ka LOC Baseins un SPA baseina pakalpojumus sniedz ierobežota piedāvājuma apstākļos, kas savukārt var liecināt par iespējamās daļējas tirgus nepilnības pastāvēšanu.

Kaut arī iespējamās tirgus nepilnības, t.sk. daļējas tirgus nepilnības, pastāvēšana ir atzīstama par vienu no VPIL 88.panta pirmajā daļā noteiktajiem priekšnoteikumiem, KP ieskatā būtu lietderīgi, ja pašvaldība izskatītu iespēju konkrēto pakalpojumu nodrošināšanā piesaistīt privātos tirgus dalībniekus, tādējādi arī pamatojot, ka konkrēto pakalpojumu pieejamība nav iespējama bez publiskās personas kapitālsabiedrības darbības konkrētajā tirgū.

Attiecībā uz LOC Baseins un SPA sniegtajiem spa pakalpojumiem, KP pievienojas 02.12.2020. vēstulē norādītajam un uzskata, ka minētais ir atzīstams par jautājumu, kas saistīts ar to, cik lielā mērā ir iespējami nodalīt baseina pakalpojumus no kapitālsabiedrības sniegtajiem spa pakalpojumiem, ņemot vērā to kopīgo un tehniski neatdalāmo infrastruktūru un tās izvietojumu ēkā.

⁴ LOC Tenisa halle maksas pakalpojumu cenrādis. Pieejams:

<https://loc.lv/content/uploads/files/2020.08.07.%20TH%20Cenradis%20publiskojamais.pdf>

⁵ Liepājas pilsētas pašvaldības līdzdalības izvērtējuma ziņojuma kapitālsabiedrībā SIA „Liepājas Olimpiskais centrs” 1.lpp.

⁶ Svinības LOC Baseins un SPA. Pieejams: <https://loc.lv/lv/baseins-spa/svinibas/>

⁷ Bez kapitālsabiedrības, Liepājā darbojas vēl divi peldbaseini - SIA „H Sports” peldbaseins Hidrolata sporta kompleksā un 8.vidusskolas peldbaseins.

Kā iespējams risinājums konkrētajai problēmai KP ieskatā būtu papildu izvērtējuma veikšana, kurā pašvaldība, sadarbībā ar privātajiem tirgus dalībniekiem, izskatītu iespēju konkrēto pakalpojumu sniegšanā piesaistīt privātos tirgus dalībniekus.

Attiecībā uz pašvaldības pārstāvja 02.12.2020. vēstulē sniegto informāciju par kapitālsabiedrības sniegtajiem izmitināšanas un fitnesa zāles pakalpojumiem, KP atbalsta pašvaldības pārstāvja izrādīto iniciatīvu izskatīt iespēju konkrēto pakalpojumu sniegšanā piesaistīt privātos tirgus dalībniekus, pirms tam veicot konsultācijas ar Centrālo finanšu un līgumu aģentūru.

Attiecībā uz pārējiem kapitālsabiedrības sniegtajiem papildu pakalpojumiem KP norāda turpmāko.

Ņemot vērā, ka viens no priekšnoteikumiem KP viedokļa (atzinuma) sniegšanai par publiskas personas līdzdalību kapitālsabiedrībā, ir publiskas personas veikts paredzētās rīcības juridiskais un ekonomiskais, t.sk. ietekmes uz konkurenci izvērtējums, kā arī to, ka pašvaldība nav veikusi konkrēto izvērtējumu par visiem kapitālsabiedrības sniegtajiem papildu pakalpojumiem, KP nav iespējams pilnvērtīgi sniegt viedokli par šo papildu pakalpojumu atbilstību VPIL 88.panta noteikumiem.

Ievērojot minēto, kā arī to, ka nav vēlama publiskas personas kapitālsabiedrības pakalpojumu sniegšana, kura nav attaisnojama ar kādu no VPIL 88.panta pirmajā daļā noteiktajiem priekšnosacījumiem, KP ieskatā pašvaldībai ir precīzi jānosaka katrs no infrastruktūras objektos sniegtajiem pakalpojumiem un jāveic papildu izvērtējums par katru no tiem (atbilstoši KP identificētajiem trūkumiem šajā atzinumā).

Tāpat veicamajā izvērtējumā būtu jāiekļauj segments par kapitālsabiedrības sniegto pakalpojumu cenām, ņemot vērā, ka saskaņā ar izvērtējumā norādīto informāciju kapitālsabiedrības sniegto pakalpojumu cenas nenosedz izmaksas. KP norāda, ka nepamatoti zemu cenu noteikšana var radīt konkurences priekšrocības pašvaldības kapitālsabiedrībai, kā rezultātā šāda rīcība var tikt vērtēta kā neatbilstoša Konkurences likuma 14.¹pantā nostiprinātajai konkurences neitralitātei.

Minētā izvērtējuma veikšanā KP aicina pašvaldību izmantot KP izstrādāto informatīvo materiālu „Priekšnoteikumi publiskas personas līdzdalībai kapitālsabiedrībā un tās izvērtēšana”⁸ un „Konkurences neitralitātes izvērtēšanas vadlīnijas”.⁹

Attiecībā uz veikto juridisko un ekonomisko izvērtējumu par līdzdalības saglabāšanu SIA „OC Liepāja”, KP norāda turpmāko.

Saskaņā ar izvērtējumā norādīto informāciju SIA „OC Liepāja” pamatdarbība sastāv no Liepājas pilsētas pašvaldībai piederošu sporta infrastruktūras (objektu) apsaimniekošanas un uzturēšanas. Pašvaldība ir nodevusi kapitālsabiedrībai šādus sporta infrastruktūras objektus: stadionu „Daugava”, stadiona „Daugava” rezerves laukumu, stadionu „Olimpija”, stadionu „Raiņa parks”, stadionu „Velnciems”, atpūtas kompleksu „Draudzība” un Daugavas sporta zāli.

KP, iepazīstoties ar veikto izvērtējumu, nerodas pilnvērtīgs priekšstats par konkrēto infrastruktūras objektu apsaimniekošanas pakalpojumu tvērumu, proti, vai izskatāmajā gadījumā notiek tikai šo objektu apsaimniekošana vai notiek arī citas darbības, piemēram, sporta pasākumu organizēšana, kur kapitālsabiedrība darbojas ne tikai kā apsaimniekotājs, bet citstarp arī kā pasākumu organizētājs.

Tāpat no izvērtējuma nav iespējams viennozīmīgi gūt priekšstatu par pastāvošo situāciju konkrēto pakalpojumu tirgū. Izvērtējumā norādīts, ka privātie komersanti piedāvā

⁸ Informatīvais materiāls „Priekšnoteikumi publiskas personas līdzdalībai kapitālsabiedrībā un tās izvērtēšana”. Pieejams: <https://www.kp.gov.lv/lv/media/766/download>

⁹ Konkurences neitralitātes izvērtēšanas vadlīnijas. Pieejamas: https://ej.uz/konkurences_neitralitate

sporta infrastruktūras pieejamību, bet, neskatoties uz privāto komersantu iesaisti, pieprasījums pēc sporta infrastruktūras joprojām pārsniedz piedāvājumu. Savukārt tālāk izvērtējumā norādīts, ka: „Pieprasījums ir vērtējams kā augsts pie noteikta maksas diapazona, bet pieprasījumu tiešā veidā ietekmē cena un privātajiem komersantiem, piedāvājot identisku pakalpojumu pēc vispārējiem tirgus principiem, būs vērtējams straujš pieprasījuma kritums, kā rezultātā privātais tirgus dalībnieks būs spiests strādāt ar zaudējumiem.”

Ņemot vērā minēto informāciju, KP rodas vairāki jautājumi, proti, vai ir konstatējami tirgus dalībnieki, kuri piedāvā analogiskus pakalpojumus kapitālsabiedrības apsaimniekotajiem objektiem (pilnībā vai kādā daļā), vai SIA „OC Liepāja” sniegto pakalpojumu cenas nav atzīstamas par pārmērīgi zemām, kuras neatbilst vispārējiem tirgus cenas noteikšanas principiem, kā rezultātā privāto tirgus dalībnieku piedāvāto pakalpojumu cenas gala patērētājam varētu kļūt nepievilcīgas.

KP ieskatā trūkst pamatojums arī par konkrēto pakalpojumu sniegšanas stratēģisko nozīmi, ko būtu iespējams izsecināt, ja izvērtējums tiktu palielināts ar papildu aprakstu par konkrētajiem pakalpojumiem un šo pakalpojumu nozīmi pašvaldības un tuvāko pašvaldību iedzīvotājiem.

Attiecībā uz kapitālsabiedrības sniegtajiem papildu pakalpojumiem, KP norāda turpmāko.

Viedokli un iebildumus par kapitālsabiedrības sniegtajiem papildu pakalpojumiem ir sniegusi LTRK, proti, LTRK ieskatā atpūtas kompleksa „Draudzība” un kapitālsabiedrības struktūrvienības „Sporta Veselības centrs” sniegto pakalpojumu tirgū nav ne konstatējama tirgus nepilnība, ne konkrētie pakalpojumi būtu atzīstami par stratēģiski svarīgiem. Ievērojot minēto, pašvaldībai ir nepieciešams pārskatīt kapitālsabiedrības darbības modeļi, nošķirot no stratēģiski svarīgajiem pakalpojumiem (īpašuma apsaimniekošana un iznomāšana) tos pakalpojumus, kuros nepastāv tirgus nepilnība un jāmazina tajos iesaiste.

Atbildi uz LTRK viedokli ir sniedzis pašvaldības pilnvarotais pārstāvis 02.12.2020. vēstulē, kurā norādīts, ka advokātu birojs nepievienojas LTRK viedoklim par izmitināšanas pakalpojumiem. Vēstulē norādīts, ka kapitālsabiedrība neizmanto šo atpūtas kompleksu klasisku izmitināšanas pakalpojumu sniegšanai, bet gan bērnu un jauniešu interešu izglītības, profesionālā sporta treniņu nodrošināšanai (nometnēm vasaras periodā). Liepājas reģionā šāds pakalpojums tiek sniegts ierobežotā apjomā, jo nav iespējams nodrošināt tik daudz gultas vietas. Ārpus vasaras sezonas atpūtas kompleksu var izmantot tikai ierobežotā apjomā, jo tā telpas ir neapkurināmas. Ņemot vērā, ka viesnīcu un viesu namu noslodzes rādītājus aktīvajā tūrisma sezonā (pieprasījums pārsniedz piedāvājumu), kapitālsabiedrība nevar būtiski deformēt konkurenci konkrētajā nozarē.

KP norāda, ka kaut arī 02.12.2020. vēstulē ietvertā informācija sniedz skaidrāku priekšstatu par kapitālsabiedrības sniegtajiem izmitināšanas pakalpojumiem, KP ieskatā pašvaldība nav pamatojusi, kāpēc konkrēto pakalpojumu sniegšanu nav iespējams nodot privātajiem tirgus dalībniekiem.

KP norāda, ka papildu izvērtējums ir veicams arī par kapitālsabiedrības sniegtajiem ar veselības aprūpi saistītajiem pakalpojumiem (sporta diagnostika, konsultācijas, sporta ārsta konsultācijas) Liepājas sporta skolu audzēkņiem un trešajām personām.

Līdz ar to, lai KP varētu sniegt viedokli (atzinumu) par kapitālsabiedrības sniegto pakalpojumu atbilstību VPIL 88.panta prasībām, pašvaldībai ir jāveic papildu izvērtējums arī daļā par SIA „OC Liepāja” sniegtajiem pakalpojumiem, pamatojot katra no tiem atbilstību VPIL 88.panta pirmajā daļā noteiktajiem priekšnoteikumiem (atbilstoši KP identificētajiem trūkumiem šajā atzinumā), kā arī to, kāpēc konkrēto pakalpojumu sniegšanu nav iespējams nodot privātajiem tirgus dalībniekiem.

Minētais papildu izvērtējums, arī daļā par SIA „Liepājas Olimpiskais centrs”, ir

veicams pēc šī KP viedokļa (atzinuma) saņemšanas, par kura rezultātiem lūgums informēt KP.

Ar cieņu
priekšsēdētājs

J. Gaiķis